

РЕШЕНИЕ

№ 739

гр. Варна , 16.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ в публично заседание на девети март, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина И. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Доника З. Христова
като разгледа докладваното от Деспина Г. Георгиева Въззивно гражданско дело № 20213100500182 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно, образувано по жалбата на **И. А. И. вх.рег.№ 60510/22.12.2020г** срещу решението № 4021/15.12.2020г по гр.д.№ 1240/2020г по описа на ВРС–41с-в, с което са отхвърлени предявените от него срещу Областна дирекция на МВР-Варна, искове с правно основание чл.181 ал.1 от ЗМВР и чл.86 ЗЗД, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от **4320лв.**, представляваща сбор от ежемесечно дължими суми за храна в размер на 120лв за периода от **1.08.2017г до 31.07.2020г**, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на иска – 10.09.2020г до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от **669,84лв** – обезщетение за забава, начислена за периода от 01.09.2017г до 09.09.2019г.

Счита решението за незаконосъобразно и затова моли за неговата отмяна, като вместо него бъде постановено положително такова.

В срока по чл.263 ал.1 ГПК **няма постъпил писмен отговор** от насрещната страна **ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА МВР-ВАРНА** .

В исковата си молба **И. А. И.** излага, че от 1998г е държавен служител в МВР.

Със заповед от 2.02.2017г на Министъра на вътрешните работи бил преназначен за държавен служител в ОД на МВР-гр.Варна, съгласно чл.142 ал.1 т.2 ЗМВР, считано от 1.02.2017г.

През процесния период 1.08.2017 -31.07.2020г е заемал длъжността **„Началник на сектор „Човешки ресурси“** към отдел „Административен“ при ОД на МВР-Варна.

От 1.02.2017г до предявяване на исковете не му е била начислявана и изплащана левовата равностойност на полагащата му се като служител на МВР храна.

Счита, че доколкото законодателят изчерпателно е посочил в разпоредбата на чл.142 ал.1 ЗМВР кои са служителите на МВР, то следва и нормата на чл.181 ал.1 ЗМВР да се прилага еднакво по отношение на всички служители на МВР.

Размера на левовата равностойност на храната е определен на сумата 120лв месечно.

Служителите на МВР по чл.142 ал.1 т.2 ЗМВР не били посочени в последващите заповеди на министъра на вътрешните работи, издадени в периода от 2017г до настоящия момент и затова на тях не им била предоставяна храна, съответно не им е заплащана левовата равностойност.

Счита това за празнота в подзаконовата нормативна база, като тези служители, сред които е и той, са поставени в по-неблагоприятно и неравностойно положение спрямо всички други служители, които полагат труд по служебно правоотношение в МВР или по трудово такова.

Според него разпоредбата на чл.181 ал.1 ЗМВР е императивна, и затова на всички служители на МВР следва да се осигурява храна или левовата ѝ равностойност.

Поради изложеното моли за осъждането на ОД на МВР – Варна да заплати на ищеца следните суми: сумата от **4320лв**, представляваща сбор от ежемесечно дължими суми за храна в размер на 120лв за периода от **1.08.2017г до 31.07.2020г.**, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на иска - 10.09.2020г до окончателно изплащане на вземането, както и сумата от **669,84лв** - обезщетение за забава, начислено за периода от 1.09.2017г до 09.09.2019г.

В срока по чл.131 ал.1 ГПК от **ответната страна ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ на МВР-ВАРНА** е постъпил **писмен отговор** със становище за неоснователност на иска.

Не оспорва, че от 1998, и през периода 1.02.2017г - 9.09.2020г, както и към настоящия момент, ищецът е заемал длъжността „Началник на сектор „Човешки ресурси“

към отдел „Административен“ при Областна дирекция на МВР-гр.Варна.

Съгласно чл.142 ал.2 ЗМВР в МВР има три категории служители, служебното правоотношение на които е регламентирано в три различни закона.

През 2017г след изменение и допълнение на ЗМВР, служебните правоотношения на държавни служители в МВР, за които се прилага разпоредбата на § 86 от ПЗР на Закон за изм. и доп. на ЗМВР /ДВ бр. 14/2015г/ и които към влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи такова, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, считано от датата на влизане в сила на този закон.

Съгл. § 69 ал.6 от ПЗР ЗИД ЗМВР при назначаване на служителите по ал.1 се определя индивидуална основна заплата не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл.181 ал.1.

След 2.02.2017г на държавните служители по чл.142 ал.1 т.2 ЗМВР, включително на ищеца, не е била изплащана левовата равностойност за храна, тъй като на същите е била определена индивидуална основна заплата, включваща и левовата равностойност на храната по чл.181 ал.1 ЗМВР

Твърди, че нормата на чл.181 ал.1 ЗМВР не следва да се разглежда чрез съпоставяне с останалите норми в ЗМВР, доколкото законодателят изрично е определил статутът на служителите по чл.143 ал.1 т.2 ЗМВР да е по ЗДСл, в който не се предвижда предоставянето на храна или левовата ѝ равностойност.

Този извод се подкрепял и от направеното изменение на чл.181 ал.4 ЗМВР, в който изрично е посочено, че на служителите по чл.142 ал.1 т.2 ЗМВР се осигурява безплатна храна при извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда, както и ободряващи напитки при полагане на труд през нощта от 22:00 часа - 06:00 часа.

Изрично заявява, че определената сума по чл.181 ал.1 ЗМВР за исковия период не е променяна и е в месечен размер от 120лв, а представените с исковата молба листи за изчисляване на законна лихва, чрез калкулатор са с правилно посочени суми и периоди на забавата.

По изложените съображения моли за отхвърлянето на предявените искове.

Така предявените в условията на обективно кумулативно съединяване искове намират правното си основание в разпоредбата на чл.181 ал.1 вр. чл.142 ал.1 ЗМВР и чл.86 ал.1 ЗЗД.

СЪДЪТ, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани с въззивната жалба, възраженията на въззиваемата страна и всички събрани по делото доказателства, приема за установено **от фактическа страна**:

Между страните не е спорно, че ищецът е в служебно правоотношение с ответната страна **още от 1998г** като Началник сектор „Човешки ресурси“ при ОД на МВР-Варна и затова оттогава е имал статут на държавен служител.

Със Заповед на Министъра на вътрешните работи от **2.02.2017г** е бил преназначен на същата длъжност в същия сектор към отдел „Административен“ при ОД на МВР-Варна

През процесния период 1.08.2017г - 31.07.2020г ищецът реално е полагал труд.

Месечният размер на паричната сума за храна през процесния период възлиза на 120лв. Същата се изплаща на служителите, на които се дължи, заедно с основното месечно възнаграждение, чийто падеж е последният ден на месеца, за който се дължи възнаграждението /на текущия месец/.

Гореустановената фактическа обстановка обуславя следните **правни изводи**:

Спорът е по правото –дали през процесния период ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл.12 ал.1 ЗДСл и дали при уреждане на неговия статут намират приложение и специалните норми на ЗМВР, т.е. дали са му се полагали месечни суми за храна и ако е така - дали същите са му били изплатени чрез включването им при формиране трудовото му възнаграждение за времето от м.08.2017 до 31.07.2020 или такива изобщо не са били включени.

Няма спор между страните, че правоотношението между тях е възникнало още от 1998г за заеманата от ищеца длъжност Началник сектор „Човешки ресурси“, т.е. още при действието на отменения ЗМВР /обн.ДВ **бр.17/24.02.2006, в сила от 1.05.2006г**/ . Съгл.чл.169 от същия служителите на МВР са две категории:

1. държавни служители, чийто статут е уреден със ЗМВР, съгл.ал.2;
2. лица, работещи по трудово правоотношение, чийто статут е уреден при условията и по реда на Кодекса на труда и този закон, съгл.ал.3

Съобразно **ЗАПОВЕД № Из-1077/7.07.2006г за утвърждаване на Класификатор на длъжностите в МВР**, изд. от М-ра на вътрешните работи, обн.ДВ [бр.62/1.08.2006г](#), в сила от **7.07.2006г**, длъжността попада в част „А“ - **държавни служители** ; раздел V „Специализирани дирекции и аналогични звена и дейности в ръководството на МВР, националните служби, НИИ и НПИ и Академията на МВР“, позиция 5 , а в част „Б“ са изброени длъжностите на лица, работещи по трудово правоотношение

Въз основа на горното следва, че ищецът е бил в служебно правоотношение с ответната страна и по отношение на него са били приложими разпоредбите на ЗМВР.

Съгласно § 5 ПЗР от новоприетия ЗМВР, обн.ДВ [бр.53/ 27.06.2014](#), служебните правоотношения на държавните служители в МВР не са прекратени, а са преобразувани, считано от датата на влизане в сила на закона, като държавните служители са назначени на длъжностите, които са заемали към момента на преобразуване на правоотношенията. Съгл. ал.2 до определяне заплатите на държавните служители по реда на чл.177 на лицата по ал.1 са се заплащали възнагражденията, определени по досегашния ред.

В нормата на **чл.142** от новия закон в първоначалната ѝ редакция е било възприето обособяването на двете категории служители, каквито са били и според отменения ЗМВР, а именно:

1. държавни служители, чийто статут е уреден със закона, съгл.ал.2 ; и
2. лицата, работещи по трудово правоотношение, чийто статут е уреден при условията и по реда на Кодекса на труда и на ЗМВР.

От горното следва, че служебното правоотношение на ищеца е било преобразувано, като е продължил да заема същата длъжност.

Едва с **изменението на ЗМВР**, обн.ДВ [бр.14/20.02.2015г](#), в сила от **1.04.2015г**, са въведени съществени структурни промени в организацията на МВР и съответно в статута на служителите, работещи в системата на МВР, като са обособени **три отделни категории** служители:

1. държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението;

2. държавни служители;

3. лица, работещи по трудово правоотношение

В ал.2 от същата разпоредба е указано, че статутът на държавните служители по ал.1 т.1 се урежда с този закона в ал.3 - на тези по ал.1 т.2 се урежда със ЗДържСл.

Същевременно, в ПЗР на същия изменителен закон са приети § 85 и §86, с които е уреден статутът на заварените правоотношения, като е посочено следното:

С § 85 на ПЗР е посочено, че разпоредбите на [ЗДСл](#) се прилагат за държавните служители по [чл.142 ал.1 т.2](#), чието служебно правоотношение е възникнало след 1 април 2015г.

С § 86 пак там /в сила от 1.04.2015г - ДВ бр.14/2015г/ е посочено, че „за държавните служители в МВР, заемащи длъжности за държавни служители по [чл.142 ал.1 т.2](#), чиито служебни правоотношения не са прекратени към 1.04.2015г, се прилагат разпоредбите на действащото законодателство за държавните служители по [чл.142 ал.1 т.1](#) до прекратяване на служебните им правоотношения.

От изложеното следва, че с оглед заемащата от ищеца длъжност на юрисконсулт, същият е имал статут на държавен служител в хипотезата на чл.142 ал.1 т.2 ЗМВР и тъй като към момента на влизане в сила на изменението на закона от 1.04.2015 неговото правоотношение не е било прекратено, а е заварено и затова е преобразувано, то същото попада под хипотезата на § 86, т.е. същият е приравнен по статут на служителите по чл.142 ал.1 т.1 на ЗМВР. От това следва, че ищецът може да се ползва от привилегиите, които законът предоставя на държ.служители - полицейски органи и органи по пожарна безопасност.

Разпоредбата на ал.3 на чл.142 не следва да се тълкува и прилага във вреда на ищеца, като се приеме, че от него момент за същия е отпаднало правото на храна или левовата ѝ равностойност, което би било в противоречие със смисъла на изричната разпоредба на § 86, уреждаща заварените случаи. С последната Законодателят е запазил социалната функция на закона да не се влошава положението на лицата със заварени правоотношения. От това следва, че за ищеца е останало правото да се ползва от привилегиите, предоставени с предходния закон.

В допълнение може да се посочи и това, че правният статут на служителите в МВР от категорията на чл.142 ал.1 т.2, към които се отнася и ищецът, се урежда както от ЗДСл, така и от специалния закон. Това следва от нормата на чл.1 ЗМВР, определяща предметния обхват на закона, като урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. Това дава основание останалите разпоредби на Закона да се тълкуват във взаимовръзка. Така разпоредбата на чл.142 ал.4 /предишна ал.3/, съгласно която статутът на държавните служители по чл.142 ал.1 т.2 се урежда със Закона за държавния служител, следва да се тълкува във връзка с чл.1 ЗМВР. Или, общите разпоредби на ЗДСЛ могат да намират приложение само доколкото липсват изрични специални правила в ЗМВР, които биха дерогирали общия закон. Изключването на служителите по т.2 на чл.142 изцяло от приложното поле на ЗМВР е в противоречие на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл.141.

Така нормата на чл.181 ал.1, чиято редакция е приета със същото изменение от 2015, гласи, че на служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност. Следователно, нормата не съдържа разграничение между категориите служители в системата на МВР, от което се налага изводът, че и по отношение на настоящия ищец е приложима.

Въз основа на законовата разпоредба е приетата Наредба № 8121з-773/1.07.2015г за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на МВР, която е действаща и понастоящем. В чл.1 от същата е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна на служителите на МВР по чл.142 ал.1 т.1 и ал.3 и по § 86 от ПЗР ЗИД ЗМВР. С изменението на чл.1 на същата от 02.2016 от приложното поле на Наредбата са изключени лицата по § 86. В тази връзка въззивният съд счита, че Законът не делегира на МВР да определя кои са субектите - носители на правото да получат

храна или парична равностойност, а е възложено да определи само редът и условията за предоставянето на хана и другите доволствия, визирани в чл.181 ал.1-ал.3 ЗМВР. Следователно, ищецът не би могъл да бъде изключен то приложното поле на Наредбата.

Въз основа на Наредбата са издаваните от Министъра на вътрешните работи заповеди, от които е видно, че е бил определен размерът на порционните пари на служителите в МВР за **2015** в размер на 120лв /л.л.48-53-И/, за **2016г** – от 120лв при изрично посочване, че касае лицата по чл.142 ал.1 т.1 и 3 и тези по § 86 /л.л.55-58-И/.

Със Заповед № 81213-58/**9.01.2017г** /л.59-62-И/ по отношение на горепосочения кръг субекти /вкл. и лицата по § 86/ е определен размерът на левовата равностойност на храната от 120лв.

От Заповед № 81213-44/**16.01.2018** /л.63-67-И/ е видно, че определеният размер на левовата равностойност на храната отново е от 120лв, като вече касае само лицата по чл.142 ал.1 т.1 и т.3 и тези по ал.3, а са изключени тези по § 86

С Заповед № 81213-1716-29.12.2018г е определен размерът на левовата равностойност на храната за следващата **2019г** от 120лв отново за същия кръг субекти, от който отново са били изключени лицата по § 86.

И с последващата Заповед № 81213-1464/31.12.2019г /л.115-И/, с която е определена левовата равностойност на храната от 120лв за **2020г** отново по отношение на горепосочените лица, без тези по § 86 / т.е държ.служители по чл.142 ал.1 т.2ЗМВР/

Изложеното по-горе мотивира съда да приеме, че лицата, попадащи под § 86 и чл.142 ал.1 т.2 ЗМВР неправилно са били изключени от кръга на субектите, ползващи се с правото да получат храна или левовата равностойност.

С изменението на Закона от 2017г - ПЗР на ЗИД ЗМВР, **обн.ДВ бр.81/2016г, в сила от 1.01.2017г, е въведен § 69**, съгласно който служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от ЗИД ЗМВР /ДВ бр.14/2015г/ и които към датата на влизане в сила на този закон са заемали длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70 ал.1 т.1, **се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от датата на влизане в сила на този закон.** В ал.3 е посочено, че служителите по ал.1 се назначават на длъжности, определени за заемане по ЗДСл с щата на съответната структура.

В ал.5 е посочено, че на служителите по ал.1 се присъжда определеният в [Класификатора на длъжностите в администрацията](#) минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят не притежава по-висок ранг.

Съгласно **ал.6** „при назначаването на служителите по ал.1 се определя **индивидуална основна заплата**, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон

възнаграждение, определено по реда на [ЗМВР](#) и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по [чл.181 ал.1](#).

От представената с ИМ Заповед № 8121К-1025/2.02.2017 на Министъра на вътрешните работи /л.8-І/ ищецът е назначен за държавен служител на длъжност НАЧАЛНИК Сектор „ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“ към Отдел „Административен“ при ОД на МВР-Варна с наименование на длъжността по КДА – ръководно ниво 8, с ранг ІІІ младши, за неопределено време, считано от 1.02.2017г

На държавния служител е определено

1.ниво на основна месечна заплата - 18

2.степен на осн. мес. Заплата – ІV степен

3.основна месечна заплата – 1778лв.

От представените по делото платени бележки за получена заплата е видно, че за м.11.2016 ищецът е получил общо 1701,81лв, от които 1024,55лв - осн.заплата за длъжност на длъж.служител; 489,82лв - 40% за прослужено време; 3,64лв-сп.усл.тр.-см; 120лв - храна като отделно перо. По аналогичен начин са оформени фишовете му за заплата за месеците: м.12.2016 и м.01.2017г, т.е. до горепосоченото изменение на Закона.

След изменението, от фиша за заплата за м.02.2017 /л.77-І/ и за следващите месеци е видно, че на ищеца е била изплатена сумата от **1778лв** – заплата за длъжност държавен служител по ЗДСл.

Така изплатеното възнаграждение, съпоставено с размера, определен със Заповедта на М-ра, налага извода, че посочената сума представлява индивидуалната основна заплата, включващо заплата за длъжност и допълнително възнаграждение за прослужено време. Нито от заповедта, нито от фиша за заплата става ясно дали при формирането на индивидуалната заплата в нея е било включено перо за храна. Не става ясно и какъв е размерът на заплатата за длъжност, като се съобразява и фактът, че за изминалото време процентът за прослужено време се е повишил.

При тези данни не може да се направи категоричен извод, че в посочената сума е била калкулирана и левовата равностойност на храната по чл.181 ал.1, съобразно ал.6 на § 69.

Действително, според посочената разпоредба полагащата се сума за храна следва да е част от компонентите, формиращи индивидуалната заплата. В тежест на работодателя - ответник по спора, обаче, е да установи този факт – какви пера включва заплатата на държ.служител, като се има предвид и това, че служебното правоотношение възниква по силата на заповед, а не от трудов договор, при който страните да са равнопоставени. Затова

и установяването на това обстоятелство не е в тежест на ищеца.

Недопустимо е съдът да изгражда решението си на базата на предположение, че щом като размерът на заплатата е по-висок от тази за предходен период, то очевидно включва и равностойността на храната. По никакъв начин от заповедта на работодателя, касаеща формирането индивидуалната заплата на ищеца не става ясно такова перо да е било включено, както и ако е било включено какво е по размер за съответната категория държ.служители. Може да се мисли, че размерът би могъл дори да е различен от паричната сума за храна, определена за държавните служители по чл.142 ал.1 т.1 ЗМВР предвид спецификата на служебните задължения на последните, за което по делото не са представени доказателства от ответната страна - работодател. По делото липсват и доказателства за счетоводните записи, от които да се установи дали такива суми са били заделени и изплатени от работодателя на конкретния служител.

По изложените съображения съдът приема предявеният иск за основателен и затова следва да бъде уважен.

С оглед основателността на главния иск, основателен е акцесорният такъв за заплащане на обезщетение за забава, който следва да бъде уважен в посочения размер предвид и изричното изявление на ответната страна за правилното им изчисляване .

Достигането до правни изводи, различни от тези на ВРС, налагат отмяната на първоинстанционното решение и вместо него постановяване на друго за уважаването на предявените искове .

С оглед изхода на спора в настоящата инстанция в полза на въззивника следва да бъдат присъдени сторените от него разноски за двете инстанции, както следва: 600лв - заплатено адв.възнаграждение за първата инст-я, и 600лв –за въззивната инстанция, за които своевременно е отправено искане и са представени доказателства за реалното им заплащане, а по отношение на размера липсва заявено от отв.страна възражение за прекомерност.

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението на ВРС–ХЛс-в № 4021/15.12.2020г по гр.д.№ 1240/2020г, с което са отхвърлени предявените от И. А. И. ЕГН ***** и адрес гр.Варна ул.,К.Т." № 324 ап.10, срещу Областна дирекция на МВР-Варна, искове за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 4320лв., представляваща сбор от ежемесечно дължими суми за храна в размер на 120лв за периода от 1.08.2017г до 31.07.2020г, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на иска – 10.09.2020г до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от 669,84лв – обезщетение за забава, начислена за периода от 01.09.2017г до 09.09.2019г, на осн.чл.181 ал.1 от ЗМВР и чл.86 ЗЗД, **като вместо него**

ПОСТАНОВЯВА

ОСЪЖДА ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА МВР-ВАРНА с адрес: гр.Варна ул.,„Цар Калоян” № 2, да заплати на **И. А. И.** ЕГН ***** и адрес гр.Варна ул.,„К.Т." № 324 ап.10, следните суми: **4320лв** /четири хиляди триста и двадесет лева/, представляваща сбор от ежемесечно дължими суми за храна в размер на 120лв за периода от **1.08.2017г до 31.07.2020г**, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на иска – 10.09.2020г до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от **669,84лв** /шестстотин шестдесет и девет лева и 84ст/ – обезщетение за забава, начислена за периода от 01.09.2017г до 09.09.2019г, на осн.чл.181 ал.1 от ЗМВР и чл.86 ЗЗД.

ОСЪЖДА ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА МВР-ВАРНА с адрес: гр.Варна ул.,„Цар Калоян” № 2, да заплати на **И. А. И.** ЕГН ***** и адрес гр.Варна ул.,„К.Т." № 324 ап.10, сумата от **1200лв** /хиляда и двеста лева/ – разноски, сторени за двете инстанции, на осн.чл.78 ал.1 ГПК.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване по арг. чл.280 ал.3 т.3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____